

आपले सरकार सेवा केंद्र प्रकल्पा अंतर्गत
“देयक संगणक प्रणालीद्वारे” सीएससी-
एसपीव्हीस देयके अदा करणेबाबत.
अंशतः बदल करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन ग्राम विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: आसक-२०१७/प्र.क्र.३२/आपले सरकार कक्ष

बांधकाम भवन, मर्झबान पथ, फोर्ट,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ००१

तारीख: १९ जानेवारी, २०१९.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक:- संग्राम-२०१५/प्र.क्र.९३/संग्राम कक्ष, दि.११ ऑगस्ट, २०१६.
- २) ग्राम विकास विभाग, माहिती तंत्रज्ञान संचलनालय सीएससी-एसपीव्ही यांमधील त्रिपक्षीय करारनामा दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१६
- ३) शासन परिपत्रक क्रमांक:- आसक-२०१७/प्र.क्र.३२/आपले सरकार कक्ष, दि.०६ सप्टेंबर, २०१७ व दि.३१ ऑक्टोबर, २०१७ .
- ४) शासन परिपत्रक क्रमांक:- आसक-२०१७/प्र.क्र.३२/आपले सरकार कक्ष, दि.२६ जुलै, २०१८.

-: शासन परिपत्रक :-

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार पंचायती राज संस्थांच्या कारभारामध्ये ई-पंचायत प्रकल्पांतर्गत अभिप्रेत असलेले सर्व कारभार संगणकीकृत करून एकसुत्रता व पारदर्शकता आणणे (G2G), नागरिकांना विविध प्रशासकीय विभागांतर्गत आवश्यक असलेले सेवा-दाखले (G2C), तसेच इतर व्यावसायिक सेवा (B2C), जास्तीत जास्त प्रकारच्या बँकिंग सेवा (FI), इत्यादी सेवा ग्रामीण जनतेला एकाच केंद्रावर त्यांच्या रहिवासी क्षेत्रातच कालबद्ध स्वरूपात मिळाव्या, या हेतूने राज्यातील पंचायतराज संस्थांमध्ये “आपले सरकार सेवा केंद्र (ASSK)” प्रकल्प राबवण्याचा निर्णय संदर्भिय क्रमांक १ येथील शासन निर्णया अन्वये घेण्यात आला आहे. त्याअनुषंगाने संदर्भाधीन दि.६/९/२०१७ च्या परिपत्रकान्वये आपले सरकार सेवा केंद्र प्रकल्पातर्गत “देयक संगणक प्रणालीद्वारे” सीएससी-एसपीव्हीस देयके अदा करण्याबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करण्यात आली आहे. सदर कार्यपद्धती राबविण्यात येणाऱ्या अडचणी/ त्रुटी दूर करण्याचा प्रयत्न करण्यात येत आहे. सदर कार्यपद्धती अधिक गतीमान होऊन केंद्र चालकांना त्यांचा मोबदला वेळेवर मिळावा यासाठी दि.१ जुलै, २०१७ पासून देयके अदा करण्याबाबतच्या

कार्यपद्धतीमध्ये पुढीलप्रमाणे अंशात: सुधारणा करण्यात येत आहे. सुधारीत कार्यपद्धती दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१९ पासून राबविण्यात यावी.

अ) सीएससी-एसपीव्ही/केंद्र चालकांचा मोबदला अदा करण्याची कार्यपद्धती

१. देयक संगणक प्रणालीवर प्रत्येक महिन्याच्या १ तारखेला देयक प्राप्त झाल्यानंतर ३ तारखेपर्यंत केंद्र चालक यांनी देयकाची पुष्टी (Task Confirmation) करावी. केंद्र चालक यांनी देयकाची पुष्टी न केल्यास, संगणक प्रणाली ४ तारखेला केंद्र चालकास देय असलेला हिस्सा वगळून उर्वरित देयक ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांच्या लॉगीनमध्ये स्वतःहून (By Default) पाठवेल.
(टिप :- जर एखाद्या महिन्यात ३ तारखेला सार्वजनिक सुट्टी असल्यास त्यालगतच्या पुढील कार्यालयीन दिवशी केंद्र चालकांनी देयकाची पुष्टी करावी.)
२. ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांच्या लॉगीनमध्ये देयक प्राप्त झाल्यानंतर ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी १० तारखेपर्यंत सदर देयकाची पुष्टी करावी. ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी देयकाची पुष्टी न केल्यास संगणक प्रणाली ११ तारखेला सदर देयक रक्कमेची अधिसूचना (Notification) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांच्या लॉगीनमध्ये स्वतःहून (By Default) पाठवेल.
(टिप :- जर एखाद्या महिन्यात १० तारखेला सार्वजनिक सुट्टी असल्यास त्यालगतच्या पुढील कार्यालयीन दिवशी ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी देयकाची पुष्टी करावी.)
३. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांच्या लॉगीनमध्ये देयक रक्कमेची अधिसूचना (Notification) प्राप्त झाल्यानंतर ते करारनाम्यातील तरतूदीनुसार काही दंडात्मक कपात करावयाची असल्यास सदर रक्कम व त्याबाबतची कारणमीमांसा याची नोंद संगणक प्रणालीमध्ये नोंदवतील. त्यानंतर १५ तारखेपर्यंत देयक संगणक प्रणालीवर जिल्ह्यातील सर्व ग्रामपंचायतींची एकूण देयक रक्कमेची अधिसूचना (Notification) राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या लॉगीनमध्ये पाठवतील.
(टिप :- जर एखाद्या महिन्यात १५ तारखेला सार्वजनिक सुट्टी असल्यास त्यालगतच्या पुढील कार्यालयीन दिवशी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांनी देयक रक्कमेची अधिसूचना (Notification) राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या लॉगीनमध्ये स्वतःहून (By Default) पाठवावी.)
४. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांनी १५ तारखेपर्यंत वरीलप्रमाणे कार्यवाही न केल्यास देयक संगणक प्रणाली सदर देयक रक्कमेची अधिसूचना (Notification) राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या लॉगीनमध्ये स्वतःहून (By Default) पाठवेल.
५. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे त्यांच्या लॉगीनमध्ये प्राप्त एकूण रक्कमेमधून देयक संगणक प्रणालीमध्ये दर्शविण्यात आलेल्या

आयकर/वर्स्तू सेवा कर वजाती करुन उर्वरीत रक्कम CSC-SPV यांच्या खात्यामध्ये ३ कार्यालयीन दिवसांत RTGS द्वारे जमा करतील.

६. सीएससी-एसपीव्ही यांनी देयक संगणक प्रणालीमध्ये केंद्र चालकांचा मोबदला व सीएससी-एसपीव्हीची Admin रक्कम स्वतंत्रपणे दर्शविण्यात यावी.
७. सीएससी-एसपीव्ही यांनी त्यांच्या खात्यात रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर ३ कार्यालयीन दिवसांत केंद्र चालकांना त्यांचा मोबदला अदा करावा.

ब) आगाऊ रक्कम जमा करण्याची कार्यपद्धती

१. ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी सीएससी-एसपीव्ही यांचेमार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या सेवांपोटी प्रति केंद्र निश्चित करण्यात आलेली रक्कम रु.१०,४५०/- + वर्स्तू सेवा कर याप्रमाणे प्रत्येक आगामी आर्थिक वर्षामध्ये येणारी एकूण रक्कम, मागील वर्षातील बचतीचे समा
२. योजन करुन दरवर्षी १५ मार्च पर्यंत अग्रीम स्वरूपात संबंधित जिल्हा परिषदेच्या आपले सरकार सेवा केंद्र (ASSK) खात्यात जमा करावी.
३. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांनी जिल्हा परिषदेकडे प्राप्त झालेली अग्रीम रक्कम राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडील आपले सरकार सेवा केंद्र (ASSK) खात्यात प्रत्यावर्तीत करावी.
४. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे स्तरावर आपले सरकार सेवा केंद्र प्रकल्पासाठी स्वतंत्र खाते उघडण्यात यावे.
५. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) व राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी आगाऊ जमा होणाऱ्या रक्कमेबाबत दर ३ महिन्यांनी ताळमेळ घ्यावा.

क) करारनाम्यातील तरतूदीनुसार दंडात्मक कपात करण्याची कार्यपद्धती

१. ग्रामविकास विभाग, माहिती तंत्रज्ञान संचालनालय व सीएससी ई-गव्हर्नन्स सहिसेस इंडिया लि. यांच्यामध्ये दि.१८ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी झालेल्या करारनाम्यामध्ये काही दंडात्मक तरतूदी करण्यात आलेल्या आहेत. सदर दंडात्मक कार्यवाही करण्याचे अधिकार जिल्हा परिषद स्तरावर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना तर राज्य स्तरावर राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना असतील.
२. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) हे देयक संगणक प्रणालीमध्ये दंडात्मक कपातीची नोंद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मान्यतेने करतील.
३. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे दंडात्मक रक्कम व त्याबाबतची कारणमीमांसा याची नोंद संगणक प्रणालीमध्ये नोंदवतील.

४. वरीलप्रमाणे देयक संगणक प्रणालीमध्ये एकूण दंडात्मक रक्कम दर्शविण्यात येईल. तसेच सदर रक्कम वजा करून सीएससी-एसपीव्ही यांना उर्वरीत देय रक्कम दर्शविण्यात येईल.
५. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे दंडात्मक रक्कम, आयकर/ वस्तू सेवा कर कपात करून उर्वरीत रक्कम सीएससी-एसपीव्ही यांना अदा करतील.

ड) आयकर/ वस्तू सेवा कर कपातीची कार्यपद्धती

राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे त्यांच्या लॉगीनमध्ये दिसणारी टीडीएसची एकूण रक्कम आयकर/GST विभागाकडे विहित मुदतीत जमा करतील. तसेच याबाबतची आवश्यक ती प्रमाणपत्रे/विवरणपत्रे देखिल विहित मुदतीत संबंधितांना सादर करतील.

इ) दंडात्मक कारवाई बाबत अपीलाची तरतूद

१. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांनी केलेल्या दंडात्मक कारवाई बाबत सीएससी-एसपीव्ही यांना राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडे अपील करता येईल.

२. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी केलेल्या दंडात्मक कारवाई बाबत सीएससी-एसपीव्ही यांना शासनाकडे अपील करता येईल. या प्रयोजनार्थ खालील प्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. उप सचिव (वित्त), ग्राम विकास विभाग	-	अध्यक्ष
२. उप सचिव (पंचा), ग्राम विकास विभाग	-	सदस्य
३. कक्ष अधिकारी (आसक), ग्राम विकास विभाग	-	सदस्य सचिव समितीचा निर्णय अंतिम राहील.

ई) देयक संगणक प्रणालीवरील Deemed Payment बाबत घ्यावयाची दक्षता

१. ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी त्यांच्या लॉगीनमध्ये देयक प्राप्त झाल्यानंतर विहीत कालावधीत त्याची पुष्टी करावयाची आहे. देयकाची पुष्टी न करता सीएससी-एसपीव्ही यांना Deemed Payment होणार नाही याची दक्षता घ्यावी. तसेच उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांनी देखील करारनाम्यातील तरतूदी तपासून विहीत कालावधीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मान्यतेने दंडात्मक रक्कम व त्याची कारणे संगणक प्रणालीमध्ये नमूद करण्याची दक्षता घ्यावी.

२. दर महिन्याच्या २० तारखेला Deemed Payment चा Report संगणक प्रणालीकडून Auto generate होऊन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मोबाईल ॲप लॉगीनमध्ये पाठविण्यात येईल. तसेच लागोपाठ ३ वेळा Deemed Payment झाल्यास सचिव, ग्राम विकास यांच्या मोबाईल ॲप लॉगीनमध्ये पाठविण्यात येईल.

३. सीएससी-एसपीव्ही यांनी दि.३१ डिसेंबर, २०१८ पर्यंत याबाबतचे मोबाईल अँप तयार करावे.

सीएससी-एसपीव्ही यांना होणाऱ्या Deemed Payment बाबत राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी वेळोवेळी आढावा घ्यावा. व याबाबत जबाबदार अधिकारी/कर्मचारी यांचे विरुद्ध नियमानुसार आवश्यक ती कारवाई करावी.

२. सदरहू सुधारीत कार्यपद्धती ही केवळ देयकांचे एकत्रीकरण आहे. तत्वत: आपले सरकार सेवा केंद्र चालक आणि सीएससी-एसपीव्ही यांनी देयक संगणक प्रणालीवर तयार केलेल्या देयकास ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी मान्यता दिल्यानंतर ग्रामपंचायतीकडून अदा करण्यात येते. तथापि, संगणक प्रणालीवर भरलेल्या माहितीच्या अचूकतेची जबाबदारी ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांची राहील. सदरहू कार्यप्रणालीनुसार ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी यांनी मंजूर केलेल्या देयकांचे संगणकावर एकत्रीकरण (Aggregation) करण्यात येते. सदर एकत्रित देयकांना उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) किंवा राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या कार्यालयाकडून पुन्हा नव्याने मान्यता देण्यात येत नसून केवळ राज्यस्तरीय करारनाम्यातील तरतूदीनुसार (SLA) सीएससी-एसपीव्ही यांच्याकडून कामाची पूर्तता झाली नसल्यास दंडात्मक कपात करण्यात येते. तसेच आयकर/वस्तूसेवा कर कपातीची परिगणना संगणक प्रणाली करीत असून ही कपात प्रचलित आयकर तसेच वस्तूसेवा कर कायद्यानुसार असल्याची खातरजमा सीएससी-एसपीव्ही यांनी करावी. सदर परिगणनेमध्ये काही चूक झाल्यास किंवा कायद्याचे उलंघन होत असल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी सीएससी-एसपीव्ही यांची राहील.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०९९९६०२३००२२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(असीम गुप्ता)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
२. प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. सर्व जिल्हा परिषदांचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, (पंचायत/सा.प्र.वि).
४. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी.

५. महालेखापाल (मुंबई/नागपूर)
६. सीएससी-एसपीव्ही ई-गवर्नन्स इंडिया लिमिटेड, इलेक्ट्रॉनिक निकेतन, तिसरा मजला, DeITY, ६ सीजीओकॉम्प्लेक्स, लोधी रोड, नवी दिल्ली-११०००३.
७. सर्व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती
८. सर्व ग्रामसेवक/ग्रामविकास अधिकारी
९. निवड नस्ती, आपले सरकार कक्ष, ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग.

प्रत माहितीसाठी

१. प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग
२. उप सचिव, ग्रामविकास विभाग